

War van Overstraeten, Binnenhuis

menigeen tot ploeteren om niet achter te blijven. Heel ons leven van kunstgenieten kent de gevaren daarvan, die tot stijfheid voeren, tot lusteloos plichtbetoon of drentelend zich vervelen.

Als we vermoeid geraken, om een enkel gewoon voorbeeld te nemen, moesten we eenvoudig ophouden met zien. Het is een belediging voor het kunstwerk, dat uit een volle overgave ontstond. Wie vermoeid is wordt wrevelig, zelfs tegen het allerschoonste, het edelste. Hij wil het niet bekennen, maar de schilderijen worden onuitstaanbaar. Welke kwelgeesten hebben ze opgehangen en ons gedwongen er naar te kijken. Wie vermoeid geraakt moest stil gaan zitten of naar buiten gaan.

Niet altijd treft men het zoo, als het mij gebeurde in het Rijksmuseum, toen in zulk een kwaad uur uit de verte de weldaad tot mij kwam van een snel en licht gespeeld, edel kwartet van Mozart. Het bracht precies wat ik noodig had. Het voerde de indrukken

En toch — het mag niet ont-aarden in een al te zwaarwichtig peinzen. Het moet toch licht bedreven kunnen worden. Dat wil zeggen: beheerscht en vrij. Het maakt ontzaglijk veel in ons los en wie gaat analyseeren ziet zich voor een veld van moeilijkheden geplaatst. En toch — de handeling of de ontmoeting moet *stijl* bezitten. Het moet iets van een licht ceremonieel zijn, niet achteloos, maar bijna of liever oogenschijnlijk achteloos. Dat eischt een volledige maar niet zichtbare inspanning van onze beste vermogens. Niet zwoegend, als het opmaken van een balans of het afwerken van een door de cultuurpose voorgeschreven program. Cultuurpose bracht